

ПАЛОМНИЦТВО В СВІТ БРЕДЛІ ПІРСОНА (КОНЦЕПТУАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ РОМАНУ А.МЕРДОК «ЧОРНИЙ ПРИНЦ»)

Клочков І. В.

кандидат філософських наук,
доцент Національного університету харчових технологій

Іванцова О.

студентка факультету енергетики і енергоменеджменту

Пізнаючи світ творів англійської письменниці А. Мердок завжди зустрічаєш ситуацію певного здивування. В більшості з своїх творів, таких як "Під сіткою", "Дзвін", "Відтята голова", "Політ чаклуна", "Червоне і зелене", "Дика роза", письменниця дуже майстерно вибудовує цілий естетично-часовий простір міжособистісних взаємин і екзистенціальних мотивацій людини сучасного типу культури. Особлива ж специфіка твору "Чорний принц. Свято кохання" (1973) включає в себе цілий пласт ідей присвячених розвитку внутрішнього духовного середовища англійської інтелігенції кінця 60-х початку 70 років ХХ століття. І все б здавалось цілком зрозумілим і окресленим, якби не певні інтенції і етичні міркування. Логічна символіка твору причаровує своєю неповторністю. Невипадковою стає спроба здійснити в життєвому досвіді героя сублимативну еволюцію світоглядно-філософських поглядів від Сартра і Платона до концепції мови Л.Вітгенштейна, дзен-буддизму та індуїзму. А тим більше завершити біографічні рефлексії щодо постаті сучасного індивідуума, якому далеко до Байронівського духовного потрясіння, але притаманна здатність до внутрішніх мистецьких зусиль. Головний діючий персонаж (Бредлі Пірсон) уособлює своїм життям інший вимір сутності Гамлета, з допомогою чорного Еросу, єдиносущого і грізного божества — Локсіаса-Аполлона. Характер особи відкриває муки душевної боротьби. спрямованість до рівню філософського розуміння. Мова Пірсона стає відповідним гімном ("Він

розумуй, як Ісус Христос, але Христос говорить, а Гамлет власне — мова. Він щось грішне, страждення, порожня людська свідомість, осяяна промінням мистецтва, жертва бога, який веде глузливий танок творіння"). Гамлет, як перший зріз образу Пірсона, акт відчайдушної боротьби, хоробрості, але також самоспокутування перед обличчям бога. Друга іпостась Бредлі — чорний Єрос — символ любові й жаху, тіні більш величній. Більше того це творче осяяння, міць художньої уяви, потрібної для відтворення шедеврів мистецтва. Епітет "чорний" і споріднений з ним "темник", не в звичайному, а метафоричному сенсі — "поганий" або "злий", вживається в розумінні практичної насиченості творчою енергією, свого роду синонімом доброго й позитивного, хоча уособлює руйнівну силу. Ми повинні замислитись над тим, чи можна співвідносити сутінкового керівника Бредлі Пірсона з образом світлоносного юнака — Аполлона?

І чи не є боже безумство початком тяжіння діонісійського начала над аполлонівським? Але справа полягає в тому, що це уявлення — плід пізньої естетизації стародавнього грізного бога еллінів, вдосконаленого ХІХ сторіччям. А.Мердок в дусі ХХ століття відкидає пізню естетизацію і повертає читача до образу "Іліади" — складного, натхненого і грізного божества.